

Anna Maria (Anneke) IJsselmuiden is geboren op 1 januari 1924 in Bandung, NOI. Ze was de dochter van Augustinus Hendrikus IJsselmuiden (1883-1945) en Catharina (Kitty) Johanna Maria Claassen (1892-1957). Ze kwam uit een gezin met 8 kinderen.

August vertrok in 1917 naar Nederlands-Indië om in de cultures te gaan werken. Waarschijnlijk omdat hij in Nederland niet aan de slag kon komen en omdat de Nederlandse regering mensen die naar Nederlands Indië wilden gaan, subsidieerde. Vooral rubber trok hem aan. Hij werd administrateur van een "Culture onderneming in koffie, thee en rubberplantages" op Java en was later eigenaar van een klapperplantage. Daarnaast ontwikkelde hij handzeep dat hij op experimentele schaal produceerde, bouwde een klapperoliefabriek en produceerde olie voor de margarineproductie.

Na de Japanse bezetting kwam Anneke met haar moeder en 2 zussen terecht in Kamp Kareës. Dit kamp bestond uit een woonwijk in het zuidoostelijk stadsdeel van Bandung. In december 1942 werden hier ruim 5000 vrouwen, kinderen en oude mannen geïnterneerd. Ze kwamen onder andere uit Bandung, Tjoemboeuit, Lembang, Garoet, Tasikamalja, Tegal, Cheribon, Soekaboemi en Buitenzorg.

In het kamp werd ook Bep van Oyen geïnterneerd. Ze was voor de oorlog Captain (afgekort als Cap) bij een Pioniers-vendel, de Stormvogels, in Buitenzorg. Ook 14 van haar pioniers kwamen terecht in het kamp. Ze gingen illegaal door met hun activiteiten en het Vendel werd met enkele enthousiaste meiden aangevuld tot 20. Cap van Oyen gaf samen met Crien Bolhuis leiding aan de Stormvogels. Totdat op 8 december 1944 een groot deel van het kamp op transport werd gesteld naar Kamp Tjideng, heeft de groep vanaf 19 maart 1943 in het geheim haar opkomsten gedraaid. Ook voor jongere meisjes en voor jongens werden in het kamp illegaal scoutingactiviteiten georganiseerd. Crien had ook de leiding over de meisjes boven de 12 jaar en Ernie Sieburg gaf leiding aan de meisjes onder de 12, de Zonnestraaltjes.

Het motto van de Stormvogels was *Waarheid, Reinheid en Trouw*. De taken in het kamp varieerden: ze assisteerden zieke moeders en voerden voor de kleintjes operettes uit. Zo verlichtten ze de dagen en brachten wat plezier in het kamp. Ze hielden kringgesprekken, waarbij ze op zelf geborduurde zitmatten zaten. Naast hun namen, stonden er ook de symbolen van hun twee patrouilles op; de Perkoetoet

(een Indische vogel die stond voor geluk) en Vuurvliegen (die stonden voor het licht). Een aantal meiden, onder wie Pop (Riek) van Leerdam en Nel Lokhorst, maakten in kamp Kareës een houten ketting. Bij iedere bijzondere gelegenheid kwam er een schakel bij.

Na Kamp Kareës kwam ze in december 1944 met haar zussen en moeder terecht in kamp Tjihapit. Dit kamp bestond uit huizen in een woonwijk in het noordoostelijk stadsdeel van Bandung. Na de bevrijding kwamen ze terecht in Singapore.

In oktober 1945 ontving de familie vanuit Singapore bericht, dat Augustinus Jsselmuiden op 2 februari 1945 in het burgermannenkamp Ambarawa 8 op Midden-Java overleden is. Hij werd begraven op het Nederlands Ereveld Leuwigajah. Haar moeder Kitty is na het overlijden van haar man met zijn jongste broer Wim getrouwd.

Indische padvindsters die tijdens de Japansche bezetting in het interneeringskamp clandestien een padvindstersgroep vormden, zijn met hun leidster op Schiphol bijeengekomen om Lady B. P. te verwelkomen en haar een eigengemaakte mat met hun totems aan te bieden. Foto A. Windig

Na de oorlog vond een deel van de groep elkaar in Nederland terug. Toen Lady Baden-Powell op bezoek kwam wachtten de Stormvogels haar op Schiphol op.

De kampjaren waren vormend voor het leven, nog tientallen jaren vonden er reünies plaats. Riek (Pop) van Leerdam heeft nog tot vlak voor haar overlijden de reünies van de overgebleven Stormvogels bijgewoond.

Nu volgt een zoetsappig stukje - naaikransjeswerk, daar behoef je geen pionier voor te zijn. Maar dan komen de Indische pionnen met hun opera de Drie Muskietiers die ze ook opvoerden in het Jappenkamp in Indië waar ze in het geheim hun pioniers-opkomsten hadden. Het zijn dezelfde pioniers - ze hebben elkaar in Holland teruggevonden. „Vast is de band die ons bindt”.

Ze spelen grappig en vol animo. Kostelijk is de snurkende waard. Ik moet er om lachen en ik krijg tegelijk een prop in mijn keel als ik bedenken hoe dit spel ontstaan is in de ellende van het Jappenkamp. Als je dit ziet dan denk je: er zit toch wel toekomst in het pionierswerk. De Muskietiers hebben hun aanvallers doorstoken. Hiep hoy!

In *De Schalmei*; officieel orgaan voor besturen en leidsters van het Nederlandsche Meisjesgilde uit 1948 staat een verslag van een kampvuur. De Indische Pionnen voeren hier hun opera *De Drie Muskietiers* op, die ze ook opvoerden in het Jappenkamp in Indië waar ze in het geheim hun pioniers-opkomsten hadden. Het zijn dezelfde pioniers – ze hebben elkaar in Holland teruggevonden. *‘Vast is de band die ons bindt’*

Anneke was verpleegster van beroep. Zij is getrouwd met Nico Dankelman op 19 januari 1952. Ze is overleden op 17 september 2012 in Nijmegen.

Meer informatie

[Kareës \(japanseburgerkampen.nl\)](http://japanseburgerkampen.nl)

[Bandoeng \(japanseburgerkampen.nl\)](http://japanseburgerkampen.nl)

[Anneke "Anna Maria" IJsselmuiden \(1924-2012\) » Families Postma, Kramer, IJsselmuiden, Tel » Genealogie Online](#)

[August "Augustinus Hendrikus" IJsselmuiden \(1883-1945\) » Families Postma, Kramer, IJsselmuiden, Tel » Genealogie Online](#)

Zitlap Scoutingmuseum Rotterdam

Foto: Reünie Stormvogels Mei 1967

[De schalmei; officieel orgaan voor besturen en leidsters van het Nederlandsche Meisjesgilde, jrg 19, 1948, no 2, 1948 » 1948-02 - Pag. 10 | Delpher](#)

De Padvindster oktober 1946

[Indisch in Beeld | **Ʃndisch4ever**](#)

Dit verhaal is onderdeel van *Scouts in de oorlog*, een verzameling verhalen als eerbetoon aan al die (oud) scouts die zich ingezet hebben voor onze vrijheid en hulp aan de medemens of die slachtoffer werden van oorlogsgeweld, in Nederland en het verre oosten. Met de verhalen willen we inspiratie bieden aan de scouts van nu, in hun wekelijkse activiteiten en als voorbereiding op hun bijdrage aan lokale herdenkingen. Kijk op <http://vrijheid.scouting.nl> voor meer informatie en alle andere verhalen.